

TER ONDERTEKENING

Aan: SOE

DGFO

Van

*Deze nota wordt met een Kamerbrief meegestuurd: **Ja**

*Deze nota bevat naast de naam en contactgegevens van de medewerker ook andere informatie die niet openbaar gemaakt kan worden? **NEE**

Datum

17 mei 2026

Referentie

65050617

Bijlagen

Verzamelbrief

Bijlage 1. Onderzoek:
Een nieuw verdeelmodel
onderwijsachterstandenmiddelen
in het gespecialiseerd onderwijs

Bijlage 2. Onderzoek:
Herijking risico-indicator
onderwijsachterstanden
basisonderwijs

Bijlage 3. Onderzoek:
Onderwijsdeelname vierjarigen

Bijlage 4. Onderzoek:
Inschrijving en toelating

Bijlage 5. Onderzoek:
Verkenning veranderende rol
leerplichtambtenaar

Intern OCW afgestemd

DGFO, WJZ

nota

Verzamelbrief funderend onderwijs aan de Tweede Kamer

Aanleiding

Afgelopen jaren hebben uw voorgangers voor het zomer- en kerstreces een verzamelbrief aan de Tweede Kamer gestuurd. In deze brief informeert u de Kamer over de voortgang op verschillende thema's binnen het funderend onderwijs. Het voorstel is om ook dit jaar voor het zomerreces een verzamelbrief aan de Tweede Kamer te sturen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de bijgevoegde verzamelbrief en deze te ondertekenen voor verzending aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

In de bijgevoegde verzamelbrief wordt ingegaan op de volgende thema's:

1. Wet onderwijsondersteuning zieke leerlingen & stichting Ziezon
2. Toezegging leerlingen met PAIS/post-covid
3. Het opnemen van onderwijs aan jongeren in de jeugdzorg in de Staat van het Onderwijs
4. Toelaatbaarheid en bekostiging voor leerlingen met een ernstige meervoudige beperking
5. Toezicht op samenwerkingsverbanden passend onderwijs
6. Onderwijsachterstandenindicator gespecialiseerd onderwijs
7. Herijking onderwijsachterstandenindicator po
8. Aanbieding onderzoek onderwijsdeelname vierjarigen
9. Aanbieding rapport Inschrijving en toelating
10. Proces wijzigingsregeling vormingsonderwijs
11. Structurele financiering curriculumonderhoud SLO
12. Holocausteducatie
13. Landelijke afspraken mobiele telefoons in de klas
14. Toezegging verkenning deelname financiële geletterdheid PISA- 2029
15. MDT als begeleidingsinstrument in het kader van de Wet van School naar Duurzaam Werk
16. Motie Moorman c.s. over funderend onderwijs bij de portefeuilleverdeling niet ondergeschikt maken aan hoger onderwijs
17. Procesupdate bredere verkenning handhaving leerplicht

Toelichting

De Kamer wordt inhoudelijk geïnformeerd over:

1. Wet onderwijsondersteuning zieke leerlingen & stichting Ziezon

Naar aanleiding van de toezegging in het debat over het wetsvoorstel onderwijsondersteuning zieke leerlingen (ozl) van 3 december 2025 informeert u de Kamer over de stand van zaken van de oprichting van de nieuwe stichting die verantwoordelijk wordt voor ozl. Het wetsvoorstel ozl is op 12 mei 2026 aangenomen door de Eerste Kamer. Over de keuze voor de datum voor de inwerkingstreding van de wet heeft u onlangs een aparte nota ontvangen. U heeft daarop besloten de ingang van de wet aan te passen van 1 januari 2027 naar 1 augustus 2027. Deze keuze staat met toelichting in de brief. De Kamer heeft verzocht om een stevige landelijke regie op de transitie te waarborgen. Kernopgave is dat de onderwijsondersteuning aan zieke leerlingen ononderbroken doorgaat, ondanks overgang naar een landelijke organisatie (stichting Ziezon). In nauwe samenwerking met de consultants ozl en hun werkgevers wordt momenteel de voorbereiding hiervan vormgegeven. In de brief gaat u kort in op de gerealiseerde mijlpalen.

2. Toezegging leerlingen met PAIS/post-covid

De Tweede Kamer vroeg met de motie van de leden Ceder (CU) en Westerveld (PRO)¹ om landelijke richtlijnen op te stellen voor scholen over PAIS/post-covid. Tijdens het debat over het wetsvoorstel terugdringen schoolverzuim op 26 maart jl. heeft u toegezegd² de Kamer voor de zomer te informeren over de gesprekken die u voerde over onderwijs voor kinderen met chronische ziektes zoals PAIS en post-covid. Met deze brief meldt u aan de Kamer dat scholen de aankomende periode actief worden geïnformeerd over de mogelijkheden die er zijn voor leerlingen met PAIS/post-covid om ervoor te zorgen dat deze leerlingen geen achterstand ontwikkelen.

Met deze brief geeft u een procesupdate over de uitvoering van de motie van de leden Ceder (CU) en Westerveld (PRO).

In de brief m.b.t. Post-Acute Infectiesyndromen (PAIS) zoals post-covid die VWS voornemens is voor het zomerreces te versturen geeft u een algemener beeld van wat er nu mogelijk is voor een leerling met post-covid en welke extra onderwijsoplossingen er in de maak zijn.

3. Het opnemen van onderwijs aan jongeren in de jeugdzorg in de Staat van het Onderwijs

De leden Haage en Westerveld (beiden PRO) hebben op 1 juli 2025 een motie ingediend om in de Staat van het Onderwijs een passage over het onderwijs aan jongeren in de jeugdzorg op te nemen.³ Dit vanwege het niet hebben van een

¹ Kamerstukken II 2025-2026, 36 53, nr. 22

² Toezegging: TZ202603-186

³ Kamerstukken II 2024-2025, 36740 VIII, nr. 12

compleet beeld. De Inspectie Gezondheid en Jeugd heeft in een rapport in november 2024 geconstateerd dat de aansluiting tussen jeugdzorg en onderwijs nog een knelpunt is. In overleg met de Inspectie van het Onderwijs is besloten om een passage in de Staat van het Onderwijs op te nemen over het onderwijs aan kinderen in de (gesloten) jeugdzorg. Deze passage zal voorts worden opgenomen in de Staat van het Onderwijs. Middels de passage in de brief wordt de motie van de leden Haage en Westerveld afgedaan

4. Toelaatbaarheid en bekostiging voor leerlingen met een ernstige meervoudige beperking

Deze passage geeft uitvoering aan de motie-Westerveld (PRO) c.s. Ter voorbereiding zijn beleidsopties verkend voor de toelating en bekostiging van leerlingen met een ernstige meervoudige beperking (EMB), waaronder landelijke indicatiestelling, landelijke aanmelding en rechtstreekse bekostiging via het Rijk. Ook zijn gesprekken gevoerd met betrokken partijen uit het veld, waaronder het gespecialiseerd onderwijs, samenwerkingsverbanden passend onderwijs, ouders en leerlingen. Uit de verkenning blijkt dat de in de motie gevraagde oplossing, slechts deels een oplossing vormen en ingrijpend zijn voor het stelsel van passend onderwijs als geheel. Omdat voor EMB-leerlingen snel verbetering nodig is, wordt, zoals toegezegd in het debat passend en inclusief onderwijs van 27 mei 2026, nu gekozen voor een aanpak die op kortere termijn effect kan hebben: bestuurlijke afspraken met onder meer ONSwv en de Sectorraad GO over het herbevestigen van de landelijke afspraken uit 2019. Het gaat om het landelijk aanvraagformulier, een tlv voor de duur van de schoolloopbaan en een tlv in de hoogste bekostigingscategorie. Daarbij worden ook concrete afspraken gemaakt over monitoring, evaluatie en opvolging, omdat deze eerder onvoldoende scherp waren vastgelegd. Als deze aanpak onvoldoende verbetering oplevert, wordt alsnog gezien hoe de afspraken wettelijk kunnen worden verankerd. De Kamer ontvangt na de zomer een afschrift van de bestuurlijke afspraken.

5. Toezicht op samenwerkingsverbanden passend onderwijs

Met deze tekst wordt uitvoering gegeven aan de toezegging dat de staatssecretaris in gesprek gaat met de inspectie over de wettelijke taak van samenwerkingsverbanden om een dekkend netwerk te realiseren. Deze toezegging is gedaan tijdens het Commissiedebat passend en inclusief onderwijs van 27 mei 2026.

6. Onderwijsachterstandenindicator gespecialiseerd onderwijs

De passage informeert de Kamer over het afgeronde onderzoek van SEO Economisch Onderzoek en Sardes naar een alternatieve onderwijsachterstandenindicator voor het gespecialiseerd onderwijs. Het rapport wordt met de verzamelbrief aangeboden, maar er is nog geen besluit genomen over invoering. Eerst wordt via een impactanalyse gezien of DUO de toepassing van de indicator en de verdeling van de middelen kan uitvoeren en wat daarvoor nodig is. De Kamer wordt na de zomer nader geïnformeerd over de uitvoeringsroute en planning.

7. Herijking onderwijsachterstandenindicator po

De indicator voor onderwijsachterstanden po, zoals ontwikkeld door het CBS, is in 2019 van kracht geworden. Volgens afspraak met de Tweede Kamer wordt deze indicator periodiek herijkt. In een Kamerbrief d.d. 21 november 2024 is deze herijking aangekondigd en gemeld dat deze in 2026 zou worden afgerond. De herijkte indicator zal ook in dit jaar worden gebruikt voor het berekenen van de voorlopige achterstandsscores van scholen en gemeenten voor 2027.

In de herijkte indicator zijn meer kenmerken (totaal 10) meegenomen dan in huidige indicator (totaal 6). Dat leidt tot een meer genuanceerd beeld. Bij gemeenten zien we dat vooral middelgrote gemeenten en gemeenten in krimpregio's erop vooruitgaan. Bij de G4 is het beeld gemengd: Rotterdam gaat erop vooruit, de overige drie gaan erop achteruit.

8. Aanbieding onderzoek onderwijsdeelname vierjarigen

In de planningsbrief⁴ van OCW is aangekondigd in het tweede kwartaal van 2026 het onderzoek over de onderwijsdeelname van vierjarigen aan de Tweede Kamer aan te bieden. Dit is in juni 2025 toegezegd middels de beleidsreactie op het onderzoek 'Kansen op een goede start'.⁵ Hierin is aangegeven om in nauw overleg met veldpartijen in en om het onderwijs een nauwkeuriger beeld te krijgen van de huidige deelname van vierjarigen aan het onderwijs, met als intentie om tot een leerplichtverlaging te komen.

Dit onderzoek wordt conform toezegging met de verzamelbrief aan de Tweede Kamer aangeboden. De uitkomsten worden meegenomen in de door u toegezegde brief over de samenwerking rondom het jonge kind tussen kinderopvang, onderwijs en zorg dit najaar.

9. Aanbieding rapport Inschrijving en toelating

De inspectie heeft 12 juni jl. het rapport Inschrijving en toelating aan u aangeboden. Het rapport geeft inzicht in de afspraken die gemeenten en schoolbesturen maken over inschrijvings- en toelatingsprocedures van leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs. Het rapport laat zien dat gemeenten en schoolbesturen het verplichte overleg over inschrijving en toelating steeds vaker voeren, maar dit nog beperkt tot concrete afspraken leidt. De afspraken die worden gemaakt zijn vooral gericht op transparantie en een gelijk speelveld voor ouders, en minder op het aanpakken van onderwijssegregatie. De inspectie zal het rapport eind juni publiceren. U bent volgens de Regeling Inspectie van het Onderwijs verplicht dit rapport binnen zes weken na publicatie aan de Tweede Kamer aan te bieden. Dat doet u hierbij.

⁴ Kamerstukken II 2025-2026, 36 800 VIII, nr. 120.

⁵ Kamerstukken II 2024-2025, 27 020, nr. 121

10. Proces wijzigingsregeling vormingsonderwijs

De wijzigingsregeling is al voorgehangen bij de Tweede Kamer. De adviezen van de ATR en DUS-I zijn per abuis niet gevraagd voor aanbieding aan de Tweede Kamer. Dat is alsnog gedaan in januari 2026, waarbij de organisaties ook excuus is gemaakt voor deze omissie. Aangaande de adviezen ATR en DUS-I: de ATR heeft de regeling niet geselecteerd voor formeel advies. DUS-I heeft het gesignaleerde uitvoeringsrisico als beheersbaar ingeschat.

11. Structurele financiering curriculumonderhoud SLO

De werkzaamheden voor periodiek curriculumonderhoud worden in lijn met de Wet Subsidiëring Landelijke Onderwijsondersteunende Activiteiten (WetSLOA) structureel belegd bij SLO. Bij een structurele taak hoort ook structurele financiering. Vanaf 2027 wordt daarom 6 miljoen euro aan middelen gereserveerd voor deze taak op het bestedingsplan toegevoegd aan de instellingssubsidie van SLO.

12. Holocausteducatie

Vanuit de Strategie Bestrijding Antisemitisme en het Nationaal Plan Versterking Holocausteducatie zijn voor 2026 en 2027 middelen beschikbaar voor Holocausteducatie. Daarnaast vraagt de motie Ellian/Bikker om uit te werken wat nodig is voor structurele ondersteuning van Stichting Na de Oorlog (SndO).⁶ De vraag om de gastlessen van Stichting Na de Oorlog (SndO) structureel te bekostigen keert met regelmaat terug. Tegelijkertijd is rechtstreekse structurele middelen voor één specifieke aanbieder vanuit het gelijkheidsbeginsel een lastig begaanbare weg. In de geest van de motie Ellian/Bikker wordt daarom voorgesteld de beschikbare middelen in te zetten voor een pilot, waarmee kan worden onderzocht hoe persoonlijke verhalen over de Holocaust in de toekomst duurzaam en effectief onderdeel kunnen blijven uitmaken van Holocausteducatie. Met deze aanpak wordt tevens opvolging gegeven aan de uitkomsten van de docentenpeiling en het onderzoek van VWS naar de spreiding van het aanbod van gastlessen. De resultaten van de pilot worden eind 2027 betrokken bij de midterm-evaluatie van de strategie en kunnen richting geven aan toekomstige keuzes over de inrichting en financiering van het aanbod van persoonlijke verhalen. Parallel hieraan wordt met VWS verder gesproken over de mogelijkheden voor structurele bekostiging van persoonlijke verhalen binnen Holocausteducatie.

13. Landelijke afspraken mobiele telefoons in de klas

Mede n.a.v. uw gesprek met de sector en de motie van JA21 en D66 waarin de regering wordt opgeroepen haast te maken met de aanscherping van de mobieltjesafpraak, is er ook een passage hierover in de verzamelbrief opgenomen.

⁶ Kamerstukken II 2025-2026, 30 950, nr. 533

14. Toezegging verkenning deelname financiële geletterdheid PISA- 2029

Het internationaal vergelijkende PISA-onderzoek test de vaardigheden en kennis in natuurwetenschappen, lezen en wiskunde van 15-jarige scholieren. Samen met Media- en AI-geletterdheid (het innovatieve domein in PISA-2029) vormen zij het verplichte deel van het PISA-2029 onderzoek. Naast deze verplichte onderdelen, kan het onderzoek optioneel per land worden uitgebreid. De OESO biedt voor de PISA-2029 vier uitbreidingsopties aan: emerging policy questionnaire, leraarvragenlijst, oudervragenlijst en financiële geletterdheid. Wij doen aan de eerste drie mee, maar niet aan financiële geletterdheid.

Deelname aan financiële geletterdheid vraagt om deelname van meer scholen en leerlingen, terwijl het de laatste jaren juist al steeds moeilijker wordt om te zorgen dat voldoende scholen en leerlingen deelnemen aan PISA. Daarom houden we de focus op taal en rekenen. Voor deelname aan de andere drie optionele onderdelen zijn geen extra scholen en leerlingen nodig. Vanwege een toezegging van uw voorganger om te verkennen of we kunnen deelnemen aan dit deelonderzoek, moet dit aan de Kamer gemeld worden. Met deze brief doen we de toezegging af.

15. MDT als begeleidingsinstrument in het kader van de Wet van School naar Duurzaam Werk

Voor jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt kan MDT een mogelijkheid zijn om hen beter toe te rusten voor hun schoolloopbaan of oriëntatie naar werk. In het programmaplan MDT 2026 – 2030 is daarom opgenomen dat we de koppeling tussen MDT en belangrijke onderwijsthema's – zoals voortijdig schoolverlaten (VSV), thuiszitters, burgerschap en LOB – verder intensiveren en concretiseren en dat we daarbij aansluiten bij bestaande initiatieven, waaronder de uitvoering van de Wet van school naar duurzaam werk. Daarnaast is MDT, om uitvoering te geven aan de motie, in de regeling Regionaal programma en Doorstroompuntfunctie 2026–2029 nadrukkelijk benoemd. Scholen, het Doorstroompunt en gemeenten worden gestimuleerd in hun regionaal programma afspraken te maken over MDT als instrument dat kan bijdragen aan het voorkomen dat jongeren uitvallen of de terugkeer naar onderwijs of duurzaam werk te bevorderen. In communicatie naar uitvoerende partijen van deze wet is op diverse manier actie ingezet.

16. Motie Moorman c.s. over funderend onderwijs bij de portefeuillevverdeling niet ondergeschikt maken aan hoger onderwijs

In de brief geeft u aan op welke manier u uitvoering geeft aan de motie Moorman c.s. over de portefeuillevverdeling, ingediend tijdens de begrotingsbehandeling 2026.

17. Procesupdate bredere verkenning handhaving leerplicht

18 december 2025 is de Kamer geïnformeerd over een verkenning naar de Leerplichtwet, schoolverzuim en strafrecht. Deze bredere verkenning heeft betrekking op alle vormen van schoolgang en schoolverzuim: reguliere schoolgang, vrijstellingen, absoluut verzuim en relatief verzuim, waaronder

Datum
17 mei 2026

specifiek ook luxeverzuim. Met de verkenning zijn scenario's voor preventie en dwangmaatregelen in kaart gebracht en getoetst. U geeft aan dat deze scenario's op dit moment verder worden uitgewerkt. U geeft aan dat in de verkenning vanuit het Ministerie van Onderwijs en dat van Justitie en Veiligheid verschillende activiteiten hebben plaatsgevonden, waaronder enkele (werk-)sessies met de praktijk en wetenschap, een uitvraag onder andere landen naar de vormgeving van leerplicht en handhaving en een door KBA Nijmegen uitgevoerd onderzoek naar de veranderende rol van de leerplichtambtenaar dat mede op verzoek van uw Kamer is uitgevoerd. Het eindrapport van dat onderzoek (*'Verkenning veranderende rol leerplichtambtenaar'*) biedt u aan. U geeft aan dat de Kamer voor het einde van het jaar een eindrapportage ontvangt van de brede verkenning naar de handhaving van de leerplicht met daarbij enkele scenario's die verder worden uitgewerkt.